

Datum 2023-04-25

Dnr 00001-2020

Handläggare

Frank Zhang

Avdelningen för miljöanalys

Frank.zhang@havochvatten.se

Regeringen

Klimat- och näringslivsdepartementet

103 33 Stockholm

Uppdrag om att vara kontaktpunkt och koordinera arbetet inom ramen för Sveriges engagemang i China Europe Water Platform (CEWP)

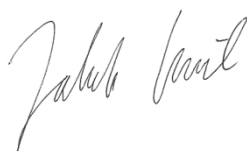
Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har fått i uppdrag av regeringen att vara kontaktpunkt och koordinera arbetet inom ramen för Sveriges engagemang i China Europe Water Platform (CEWP) januari 2020 – april 2023. En redogörelse för hur arbetet har bedrivits under programperioden, utvärdering av erfarenheter och resultat av CEWP-plattformen samt rekommendationer för fortsatt arbete efter avslutade projekt ska redovisas till regeringen (Klimat- och näringslivsdepartementet) senast den 30 april 2023.

Uppdraget inkom till myndigheten den 2019-12-19. Slutredovisningsdatum för detta uppdrag ändrades från 31 december 2022 till 30 april 2023 i regleringsbrevet för 2023 (uppdragsbilaga).

Havs- och vattenmyndighetens **rekommendation** till Klimat- och näringslivsdepartementet är att HaV fortsätter sitt deltagande inom CEWP efter 30 april 2023 under förutsättning att HaV får ett nytt regeringsuppdrag att fortsätta delta och representera Sverige i plattformen.

Havs- och vattenmyndigheten överlämnar härmed uppdraget.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Jakob Granit efter föredragning av utredare Frank Zhang. I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningschef Thomas Klein, ställföreträdande avdelningschef Elisabet Thompson, enhetschef Catarina Hedar, utredare Tomas Andersson, samt utredare Adam Jäderberg Lindgren medverkat.

Jakob Granit

Frank Zhang

Innehållsförteckning

1	Uppdraget och dess beredning.....	3
1.1	Uppdragsbeskrivning	3
2	Bakgrund	3
2.1	Bakgrund om China Europe Water Plattform (CEWP)	3
2.2	Svenska aktörers deltagande och roller	4
3	Havs- och vattenmyndighetens insatser inom CEWP under 2020- april 2023	5
4	Viktigaste resultat från Havs- och vattenmyndighetens insatser inom CEWP under 2020-april 2023	6
5	Resultaten av CEWP:s arbete på plattformsnivå	7
6	Möjligheter för Sveriges fortsatta arbete inom CEWP	8
7	Rekommendation och förutsättningar för Sveriges fortsatta arbete inom CEWP	9

1 Uppdraget och dess beredning

1.1 Uppdragsbeskrivning

I regleringsbrevet daterat 2019-12-19 fick Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att vara kontaktpunkt och koordinera arbetet inom ramen för Sveriges engagemang i China Europe Water Platform (CEWP). Detta är en slutredovisning av hur arbetet har bedrivits inklusive erfarenheter och resultat för programperioden januari 2020 till april 2023 samt rekommendationer för fortsatt arbete inom CEWP efter april 2023.

I regleringsbrevet för 2023 (uppdragsbilaga) ändrades slutredovisningsdatum från 31 december 2022 till 30 april 2023.

2 Bakgrund

2.1 Bakgrund om China Europe Water Plattform (CEWP)

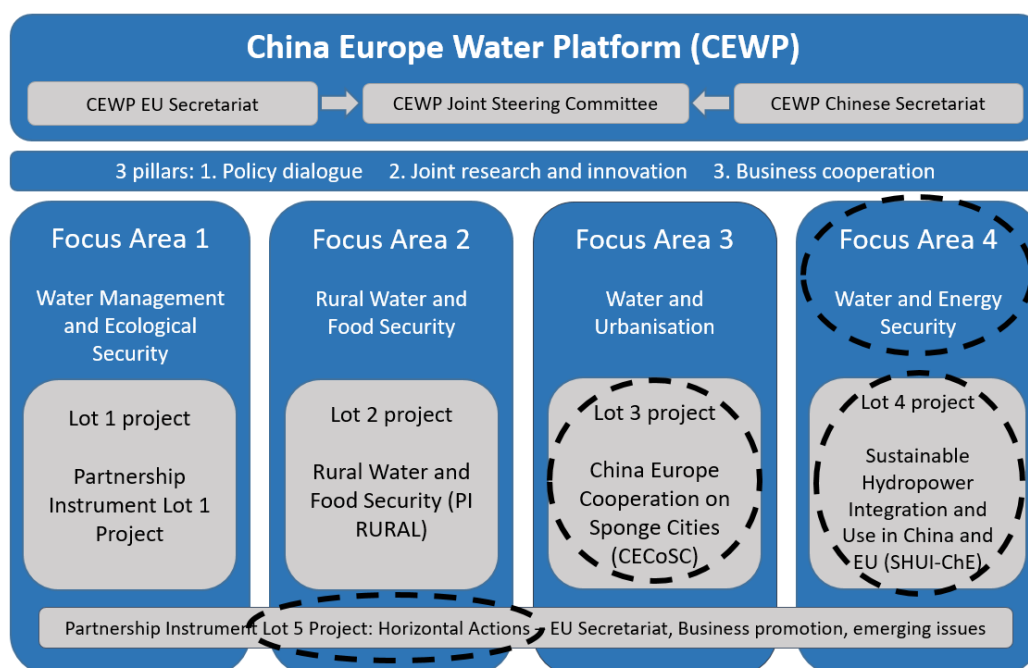
Plattformen CEWP lanserades i mars 2012 då den danska miljöministern och Kinas vattenminister skrev på en överenskommelse om samarbete. Syftet har sedan starten varit att främja utbytet mellan EU:s medlemsstater och Kina inom policyutveckling, forskning och utveckling samt affärssamarbete med utgångspunkt i vattensektorn.

Plattformen bygger på "frivilligt" engagemang från EU:s medlemsstater och Sverige har varit delaktigt sedan uppstarten av plattformen. Havs- och vattenmyndigheten har sedan det första regeringsuppdraget från december 2015 ansvarat för att koordinera Sveriges insatser.

Plattformen arbetar koordinerat av ett europeiskt sekretariat och ett kinesiskt sekretariat som möts regelbundet. Ordförandeskapet i det europeiska sekretariatet roterar bland de aktiva medlemsstaterna. Danmark, Finland har tidigare haft ordföranderollen och sedan januari 2020 är det Portugal. Det kinesiska sekretariatet hålls av Kinas vattenministerium.

Plattformen har tre pelare: policydialog, forsknings- och utvecklingsarbete samt affärsfrämjande. Samarbetet inom CEWP har formats i fem fokusområden: Rural Water and Security, Water and Urbanisation, Water and Ecological Security, Water and Energy Security och Horizontal activities.

Hösten 2016 möjliggjorde EU-kommissionen en bidragsfinansiering för att stimulera till ökad aktivitetsnivå inom plattformens arbete. Bidragen, som möjliggjort en uppväxling av resurser, kopplades till de fem fokusområdena. Bidragsdelen från EU är på 80 procent och 20 procent medfinansiering från de medverkande medlemsstaterna. Varje projektområde har en bidragsbudget på ca 1,2 miljoner euro.

Bilden 1: Strukturen av CEWP och de delarna där svenska aktörer aktivt deltar är markerade med streckade cirklar

2.2 Svenska aktörers deltagande och roller

De svenska aktörerna som varit mest involverade är Havs- och vattenmyndigheten, Research Institutes of Sweden (RISE) och Stockholm Environment Institute (SEI).

Havs- och vattenmyndigheten har lett genomförande av följande komponenter inom plattformen:

1. Fokusområdet: Water and Energy Security. Ett av plattformens fem fokusområden.
2. Projektet "Sustainable Hydropower Integration and Use in China and EU" (2018-2021). Ett fyraårigt projekt (2018-2021) inom fokusområdet: "Water and Energy Security".
3. Arbetpaketet (2018-2021) om koordinerad vatten- och havsmiljöförvaltning inom det horisontella fokusområdet "Horizontal Activities".

Stockholm Environment Institute (SEI) har inom projektet Sustainable Hydropower Integration and Use in China and EU" lett ett arbetspaket – "Exploration of hydropower's full potential as enabler for promoting regional energy cooperation and integration and accelerating the transition to clean energy system", under projektet "Sustainable Hydropower Integration and Use in China and EU" (2018-2021).

Research Institutes of Sweden (RISE) har lett arbetspaketet – "Scientific research of existing and emerging sponge city technologies", under projektet "China-EU Cooperation on Sponge Cities".

Andra svenska aktörer, inklusive Svenska Miljöinstitutet (IVL), Stockholm International Water Institute (SIWI), Energimyndigheten, Forum för smarta elnät, Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU), Göteborg stad och Naturvårdsverket, har i olika mån bidragit till och medverkat i aktiviteter kopplat till miljöanpassad vattenkraft, vattenkraftens nya roll i energiomställningen, koordinerad vatten- och havsmiljöförvaltning (Från källa till hav) och utbyggnad av "sponge cities".

3 Havs- och vattenmyndighetens insatser inom CEWP under 2020-april 2023

Havs- och vattenmyndigheten har mellan år 2020 och april 2023 bedrivit arbetet inom CEWP (plattformen) genom följande insatser:

1. Att representera Sverige inom plattformen och medverka i aktiviteter på plattformsnivå inklusive årliga högnivåmöten, styrgruppsmöten, europeiska koordineringsmöten och event organiserade av andra fokusområden för främjande av policydialog, forskning & utveckling och affärssamarbete mellan EU och Kina.

Det senaste CEWP högnivåmötet hölls den 21 mars 2023 i New York i anslutning till FN:s vattenkonferens (se dagordningen till högnivåmötet i bilaga 1). Vid högnivåmötet undertecknades en icke-bindande deklaration för fortsatt samarbete inom plattformen (se bilaga 2) av Kinas vattenminister, Havs- och vattenmyndighetens generaldirektör Jakob Granit på instruktion av Klimat- och näringslivsdepartementet (se bilaga 3) och representanter från andra EU-medlemsländer aktiva inom plattformen.

CEWP anordnade även ett sidoevent den 24 mars 2023 under FN:s vattenkonferens med syftet att presentera plattformens bidrag till SDG 6 genom sina utförda och kommande insatser (Se dagordningen till sidoeventet i bilaga 4). Statssekreteraren Daniel Westlén och Havs- och vattenmyndighetens generaldirektör Jakob Granit deltog och höll ett gemensamt anförande utifrån Sveriges eget arbete kopplat till SDG 6 samt Havs- och vattenmyndighetens insatser nationellt och inom CEWP (se anföranden i bilaga 5 och 6).

2. Att vara fokuspunkt för ett av plattformens fyra fokusområden Water and Energy Security som sedan 2019 har fokuserat på teman hållbar vattenkraft och dess roll i ett mer förnybart och flexibelt energisystem.

Denna insats innebär att Havs- och vattenmyndigheten under 2020 - april 2023 har haft rollen att koordinera insatser inom detta fokusområde. Den viktigaste insatsen inom fokusområdet sedan 2018 har varit ett fyraårigt projekt (projektet förlängdes till oktober 2022), Sustainable Hydropower Integration and Use in China and EU (SHUI-ChE), som fokuserat på hållbar vattenkraft. Som fokuspunkt är man också ansvarig för kommunikation med Kinesiska eller Europeiska aktörer som är intresserade av att delta i eller samarbeta med detta fokusområde.

3. Att leda och genomföra projektet "Sustainable Hydropower Integration and Use in China and EU (SHUI-ChE)". Havs- och vattenmyndighetens huvuduppgifter inom projektet under 2020-2022 har varit projektkoordinering, rapportering till EU och att inrätta en ny EU-Kina aktörsplattform kring hållbar vattenkraft och förnybart energisystem med syftet att fortsätta främja ömsesidigt utbyte mellan EU och Kina efter avslutat SHUI-ChE projektet oktober 2022.

Under 2022 har Havs- och vattenmyndigheten främst fokuserat på att tillsammans med samarbetspartner från Italien, Österrike, Sverige och Kina ta fram en gemensam policy guidance (se bilaga 7) med syftet att sammanfatta och disseminera slutsatser och rekommendationer från projektet som presenterades och formellt godkändes av CEWP vid senaste CEWP högnivåmöte i New York den 21 mars 2023.

Under första kvartalet av 2023 har Havs- och vattenmyndigheten varit med och tagit fram en deklaration där de viktigaste rekommendationerna från SHUI-ChE projektet tydligt lyftes fram. Rekommendationerna fokuserade främst på utveckling av hållbar vattenkraft i Kina och EU samt potentiella tematiska områden för fortsatt EU-Kina samarbete inom plattformens fokusområde Water and Energy Security. Deklarationen undertecknades av Kinas vattenminister, Havs- och vattenmyndighetens generaldirektör Jakob Granit och

representanter från andra aktiva EU-medlemsländer vid senaste CEWP högnivåmöte i New York (se bilaga 2).

4. Att leda och genomföra aktiviteter om koordinerad vatten- och havsmiljöförvaltning (Från källa till hav) inom plattformens tvärgående fokusområde "Horizontal Activities".

Denna insats omfattar aktiviteter såsom framtagande av en jämförande studie om Bohai havet och Östersjön samt att arrangera policydialoger och seminarier under projektperioden om holistisk vatten- och havsförvaltning. Denna insats inom plattformen har varit svår att genomföra under 2020-2022 som planerat på grund av reserestriktionerna och svårigheter att involvera Kina miljöministerium i CEWP.

På Havs- och vattenmyndighetens initiativ lyftes fram betydelsen av fortsatt samarbete inom CEWP för en mer holistisk vatten- och havsförvaltning från källa till hav i deklarationen som undertecknades i New York (se bilaga 2).

5. Att bevaka och koordinera svenska aktörers insatser inom plattformen. De mest aktiva svenska aktörer är Havs- och vattenmyndigheten, RISE och SEI.

Denna insats har genomförts genom regelbundna avstämningar om aktivitetsgenomförande och potentiella synergier på plattforms- och projektnivå med de mest aktiva svenska aktörerna.

6. Att sprida information om plattformens affärsfrämjande aktiviteter till relevanta svenska aktörer och koordinera deras deltagande i dessa aktiviteter.

Denna insats har genomförts genom att identifiera och kontakta svenska aktörer som potentiellt skulle vara intresserade av plattformens affärsfrämjande aktiviteter och att informera och bjuda in dem till dessa aktiviteter.

7. Att nå ut till relevanta europeiska och svenska aktörer genom att förmedla plattformens och våra insatsers ambitioner och prioriteringar vid evenemang såsom World Water Week och andra konferenser om vatten och energifrågor.

4 Viktigaste resultat från Havs- och vattenmyndighetens insatser inom CEWP under 2020-april 2023

Fram till april 2023 har de sju listade insatserna genererat följande resultat:

1. Ökad kunskap om Kinas och EU-ländernas prioriteringar, intressen, behov och lösningar främst inom de prioriterade temaområdena: miljöanpassad vattenkraft, hållbar energiomställning, holistisk vatten- och havsförvaltning samt utbyggnad av "sponge cities", dvs en stad som är anpassad för att absorbera, fånga och återanvända regnvatten för att minska översvämningar. Detta kan på sikt bidra till HaV:s och andra involverade svensk aktörers nationella arbete.
2. Bidragit till policyutvecklingen i Kina inom ovannämnda prioriterade temaområdena tack vare kunskapshöjande insatser genomförda inom SHUI-ChE projektet och arbetspaketet källa-till-hav förvaltning samt väletablerade kontakter med beslutsfattarna och experterna under Kinas vattenministerium. En positiv utveckling i Kina kring miljö, klimat och energiomställning kan på sikt ge positiva effekter globalt med tanke på landets stora resurser, tekniskt kunnande och internationellt inflytande.

3. Bidragit till utformningen av CEWP:s framtida tematiska prioriteringar efter april 2023 genom Havs- och vattenmyndighetens inspel i den senaste CEWP-deklarationen (se bilaga 2).

Havs- och vattenmyndigheten ledde även arbetet med att ta fram ett Policy Guidance dokument från SHUI-ChE projektet (se bilaga 7) med förslag på potentiella samarbetsområden mellan EU och Kina inom CEWP:s fokusområde *Water and Energy Security*. Förslagen byggde till stor del på Sveriges och EU:s egna kunskaps- och utvecklingsbehov inom detta område, inklusive vattenkraftsrelaterad sedimenthantering samt bedömning av och åtgärder för vattenkraftens kumulativa påverkan på ekosystemen.

4. Väletablerade kontaktnät och dialog med en lång rad relevanta aktörer från både Kina och Europa vilket säkerställer fortsatt tillgång till värdefull kunskap och information samt möjligheter för fortsatt ömsesidigt utbyte med dessa kinesiska och europeiska aktörer.
5. Mer aktiv och öppen dialog mellan Sverige och Kina inom de prioriterade temaområdena och ökad aktivitetsnivå i genomförandet av Sveriges samarbetsavtal med Kinas vattenministerium.
6. Förbättrade förutsättningar för mer samordnade insatser i Sveriges samarbete med Kina på miljö- och klimatområdet genom ökat utbyte kopplat till CEWP mellan olika svenska aktörer.
7. Förbättrade möjligheter för affärssamarbete i Kina för svenska företag inom t.ex. industriell och kommunal vattenrening genom informationsspridning om CEWP:s affärsfrämjande aktiviteter och koordinering av svenska aktörers deltagande i dessa aktiviteter.

5 Resultaten av CEWP:s arbete på plattformsnivå

På plattformsnivån har det också skett en positiv utveckling där CEWP:s kinesiska och europeiska sekretariat har varit huvudansvariga för insatserna. Sverige, genom Havs- och vattenmyndigheten, medverkat i detta arbete. De viktigaste resultaten på plattformsnivå mellan 2018 och april 2023:

1. Bekräftelse på Kinas och EU-medlemsstaters engagemang samt gemensamma mål och prioriteringar för fortsatt samarbete inom CEWP genom att hålla styrgruppsmöten, högnivåmöten och underteckna CEWP-deklarationerna i 2017 (Turku, Finland), 2019 (Guimareas, Portugal), 2021 (virtuellt möte) och 2023 (New York, USA).
2. Framtagning av en standardprocess för utformning och distribution av policyrekommendationer för optimala upptag och effekter både inom och utanför CEWP.
3. Framtagning av behovsanalys, strategi och arbetsplan för affärsfrämjande insatser inom CEWP riktade till kinesiska och europeiska företag och branschorganisationer.
4. Utveckling av ett nytt temaområde inom plattformen lett av Italien med fokus på vattenförvaltning och klimatförändring.
5. Förbättrad samordning mellan CEWP:s arbete och de insatser som görs inom "EU-China Water Policy Dialogue" som är en annan samarbetsmekanism för vatten-relaterade frågor mellan Kina och EU.

6. Erbjudit stöd till medverkande europeiska aktörer som är intresserade av nytt projektmedel från det nya ramprogrammet Horisont Europa. Ett antal förslag på flaggskeppsprojekt kopplat till CEWP:s fokusområden har samlats in för förankring inom EU.
7. Överlämnandet av ordförandeskapet i CEWPs europeiskt sekretariat från Finland (Ministry of Agriculture and Forestry) till Portugal (Ministry of Environment and Energy Transition) från och med januari 2020.
8. I slutet av 2019 upphandlade EU-kommissionen en konsult för att bevaka, utvärdera och stödja de kunskapshöjande insatserna inom CEWP och EU:s andra internationella samarbeten på vattenområdet. Detta arbete förväntas att stärka genomslag av CEWP:s arbete framöver.
9. CEWP sekretariaten initierat formella diskussioner med involverade länder och EU-kommissionen under 2022 kring framtiden av CEWP med fokus på tematiska prioriteringar, finansiering av plattformen, och EU-kommissionens roll inom plattformen.

Dialogen har bidragit till EU:s beslut om fortsatt finansiering av insatser inom både CEWP (inklusive ett europeiskt sekretariat) och *EU-China dialogue on water* på sammanlagt 2500 000 euro för 2023–2025. Upphandlingsprocessen påbörjades i mars 2023 och anbudsfrågan förväntas komma den 12 maj 2023 (se EU:s meddelande om denna upphandling i bilaga 8).

6 Möjligheter för Sveriges fortsatta arbete inom CEWP

Utifrån de beskrivna resultaten för Sveriges del och på plattformsnivå anser Havs- och vattenmyndigheten att ett fortsatt svenskt deltagande inom CEWP från och med maj 2023 skulle ge följande nytta till Sverige:

1. Möjlighet för fortsatta policydialoger och ömsesidigt utbyte mellan Sverige, Kina och andra europeiska stater inom CEWP:s fyra temaområden: 1. Water Management and Ecological Security, 2. Rural Water and Food Security, 3. Water and Urbanisation och 4. Water and Energy Security.
2. Fortsatt tillgång till kunskap, forskning och information om Kinas och EU-ländernas prioriteringar, intressen, behov och lösningar inom de temaområden plattformen tar sig an vilket kan bidra till HaV:s nationella arbete, inte minst när det gäller miljöanpassad vattenkraft och hållbar energiomställningen i Sverige.
3. Möjlighet att nyttja väletablerade europeiska/nordiska nätverken och kontakter inom CEWP. Att kunna samarbeta som en del i "Team Europe" ökar effektiviteten i samarbetet med Kina.
4. Möjlighet att fortsätta nyttja tillgången till beslutsfattare/experterna under Kinas vattenministerium för att bidra till en positiv policyutveckling i Kina på miljö- och klimat området vilket kan ge positiva effekter globalt.
5. Möjlighet att stärka klimatfrågan i samarbetet med Kina då CEWP har visat en ambition att stärka klimatperspektivet i sitt arbete framöver.
6. Möjlighet att öka tillgängligheten för svenskt näringsliv till kinesiska marknadskanalere.

7 Rekommendation och förutsättningar för Sveriges fortsatta arbete inom CEWP

Med tanke på ovannämnda möjligheter som ett eventuellt fortsatt engagemang inom CEWP skulle innebära för Sverige och de uppnådda resultaten listade tidigare blir **vår rekommendation** till Klimat- och näringslivsdepartementet att Havs- och vattenmyndigheten fortsätter sitt deltagande inom CEWP efter 30 april 2023.

För att ett fortsatt svenskt deltagande ska vara möjligt ser HaV följande tre förutsättningar som centrala:

1. Havs- och vattenmyndigheten får ett nytt regeringsuppdrag att fortsätta delta och representera Sverige i plattformen.
2. En ny EU-medlemsstat åtar sig rollen som europeiskt sekretariat inom CEWP efter Portugal med hjälp av det nya finansiella stödet från EU som nämndes i punkt 9 under avsnitt 5.
3. Fortsatt finansiering till HaV genom 1:13 anslaget (bilateralt miljö- och klimatsamarbete) för fortsatt bilateralt samarbete med Kina.

Bilagor:

1. Dagordning till högnivåmötet den 21 mars 2023
2. Deklarationen som undertecknades vid högnivåmötet den 21 mars 2023
3. Instruktion för högnivåmöte den 21 mars 2023
4. Dagordning till CEWP-sidoeventet den 24 mars 2023
5. Statssekreteraren Daniel Westléns anförande den 24 mars 2023
6. Havs- och vattenmyndighetens generaldirektör Jakob Granits anförande den 24 mars 2023
7. Policy guidance dokumentet från SHUI-ChE projektet
8. EU:s meddelande om ny upphandling (contract notice) rörande CEWP och EU-China dialogue on water